

Одлуке о јавним расправама

Од 28 градова у Србији, на основу увида у базе прописа и одговоре институција, утврђено је да свега њих 12 има акт којим уређује јавне расправе и друге видове јавних консултација. Када је реч о другим градовима, у одговорима су указивали да се јавне расправе уређују статутима, или статутима и пословницима скупштина градова.

На основу Закона о локалној самоуправи, члана 11. прописана је обавеза да јединице локалне самоуправе у статуту уреде „спровођење обавезног поступка јавне расправе приликом припреме статута, буџета (у делу планирања инвестиција), стратешких планова развоја, утврђивања стопе изворних прихода, просторних и урбанистичких планова, као и других општих аката на основу предлога квалификованог броја грађана или захтева једне трећине одборника“. Међутим, статут, као акт који уређује велики број питања, није подобно место да се уреде сва битна питања која се односе на јавну расправу и друге видове консултација. Услед тога, већина статута градова предвиђа доношење посебног акта који би уредио ова питања, најчешће на следећи начин: „Начин и поступак организовања и спровођења јавне расправе ближе се уређује посебном одлуком Скупштине града.“ Већ из тога се може видети да у 65% градова Србије постоје значајни коруптивни ризици када је реч о поступку консултовања грађана који произлазе из чињенице да тај поступак није у довољној мери уређен.

У вези са статутима, треба напоменути још нешто – у више градова је уочено да и сами статuti садрже рестриктивне одредбе (нпр. у погледу дужине трајања јавне расправе), те да би их требало изменити да би одлуке о јавним расправама, када буду донете, могле да се сматрају адекватним.

Када је реч о градским актима који уређују јавне расправе, они су листом израђени на основу Модела који је објавила Стална конференција градова и општина. Међутим, готово нико није пренео у свој акт сва добра решења која се могу наћи у том моделу. Одредба која је најчешће изостављана је она која се односи на јавност података о предлозима датим током јавне расправе док она траје.

Други често присутан вид „кварења“ Модела односи се на рокове – нпр. тако што се рок спровођења јавне расправе скраћује са 20 на 15 дана или се даје могућност додатног скраћења (нпр. тако што се пропише да јавна расправа траје између 7 и 30 дана).

Трећу групу случајева представљају они где су градови пропустили да уреде поједине видове јавних расправа и консултација.

Занимљив је пример Града Ужица, чија је одлука о јавним расправама интегрисала Модел са неким актима који су од раније постојали у Граду, тако да обухвата не само разне видове консултација који нису разрађени у другим локалним самоуправама, већ и разна питања која се тичу јавности рада органа Града.

Будући да је Транспарентност Србија, током дугогодишње праксе рада са локалним самоуправама и у вези са консултовањем јавности, учила велики простор за унапређење правила и у односу на Модел СКГО, свим градовима су достављени предлози за побољшање норми и у том погледу. Између осталог, ти предлози се односе на следеће:

- Усаглашавање термина са актима више правне снаге („удружења“, „медији“, члан 2. Модела)
- Правне празнине око начина обезбеђивања учешћа грађана из свих делова града (члан 3. Модела)
- Рокови и садржај обавештења о почетку рада на пропису (члан 4. Модела)
- Могућност да се јавна расправа о изменама Статута не одржи, што је супротно Закону (члан 10. Модела)
- Садржину информација које се представљају грађанима код јавне расправе о нацрту плана јавних инвестиција и нацрту одлуке о буџету (члан 12. и члан 13. Модела)
- Правну празнину у погледу „грађанске иницијативе“ код факултативне јавне расправе (члан 24. Модела)
- Непотпуне одредбе о поступку код разматрања иницијативе за факултативну јавну расправу (члан 25. Модела)
- Прецизирање одредаба о начину обавештавања јавности у току јавне расправе (члан 29. Модела)
- Садржину извештаја о спроведеној јавној расправи (члан 30. Модела)